ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН  АУДИТЫН ГАЗАР

# САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Цагаанхайрхан сумын  ЗДТГ-ын  2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

**Аудитын код: ЗАА-2022/39/СТА-ТШЗ**

| | |
|---|---|
| Цахим хуудас: www.audit.mn<br>Улиастай сум<br>2022 он | Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа<br>Утас: 99993365<br>Цахим хаяг: Bat-Undraa@audit.gov.mn<br><br>Ахлах аудитор: Г.Заяа<br>Утас:92038288<br>Цахим хаяг: zayag@audit.gov.mn |

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

## Агуулга


1. Аудитын санал дүгнэлт ...................................................... **Error! Bookmark not defined.**

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл ...................................................... 4

3. Аудитын тайлан ...................................................... 8

   3.1 Ерөнхий зүйл ...................................................... 8

   3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт ...................................................... 8

   3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал ...................................................... 9

   3.4 Материаллаг байдал ...................................................... 9

   3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга ...................................................... 9

   3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв ...................................................... 9

   3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг ...................................................... 11

   3.8 Аудитын гол асуудал ...................................................... 11

   3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал ...................................................... 11

   3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт ...................................................... 11

   3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал ...................................................... 11

4. Аудитын илрүүлэлт ...................................................... 11

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл ...................................................... 12


**Товчилсон үгийн жагсаалт**

| | |
|---|---|
| УСНББОУС | Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт |
| АДБОУС | Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт |
| ТӨБЗГ | Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар |

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
81090 Улиастай, Завхан аймаг
Утас/Факс:7046-36-12

2022-02-24 № 1102/304

танай ______ -ны № ______ -т

ЦАГААНХАЙРХАН СУМЫН ЗАСАГ ТАМГЫН ДАРГА Б.СУГАРЖАВ-т

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

**Хязгаарлалттай дүгнэлт**

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Цагаанхайрхан сумын засаг даргын тамгын газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Цагаанхайрхан сумын засаг даргын тамгын газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

**Дүгнэлтийн үндэслэл**

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

*Батлагдсан төсөвгүй байхад аймгийн ИТХ-аар шийдвэр гаргуулан 7.0 сая төгрөгийн техник, тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил худалдан авсан нь* (Төсвийн төсвийн тухай хуулийн 16.5.5 дахь, Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолын 1.4 дэх заалтуудтай нийцээгүй, санхүүгийн тайлангийн нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй) *байна.*

**Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага**

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

013025296

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

**Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага**

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР Д.БАТ-УНДРАА

## 2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

### 2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

| Данс | Балансын зүйл | Эхний үлдэгдэл | Эцсийн үлдэгдэл |
|---|---|---|---|
| I | ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН | 8,726.5 | 9,160.3 |
| 35 | БАРАА МАТЕРИАЛ | 8,726.53 | 9,155.33 |
| 354 | Хангамжийн материал | 7,266.53 | 7,145.33 |
| 3541 | Бичиг хэргийн материал | 38.25 | 86.05 |
| 3542 | Аж ахуйн материал | 2,276.78 | 2,276.78 |
| 3544 | Түлш, шатах тослох материал | 169.00 | - |
| 3547 | Бусад хангамжийн материал | 4,782.50 | 4,782.50 |
| 356 | Мал амьтад | 1,460.00 | 2,010.00 |
| II | ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН | 234,544.68 | 216,384.04 |
| 39 | ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ | 234,544.68 | 216,384.04 |
| 392 | Биет хөрөнгө | 222,626.68 | 204,796.04 |
| 39201 | Барилга, байгууламж, орон сууц | 104,410.22 | 104,410.22 |
| 39202 | Хуримтлагдсан элэгдэл | - 24,313.47 | - 36,470.21 |
| 39203 | Авто-тээврийн хэрэгсэл | 103,394.80 | 103,394.80 |
| 39204 | Хуримтлагдсан элэгдэл | - 63,310.93 | - 71,762.74 |
| 39205 | Машин тоног төхөөрөмж (компьютер) | 86,058.68 | 90,955.68 |
| 39206 | Хуримтлагдсан элэгдэл | - 76,288.19 | - 79,154.17 |
| 39207 | Тавилга, аж ахуйн эд хогшил | 21,867.74 | 21,867.74 |
| 39208 | Хуримтлагдсан элэгдэл | - 18,823.70 | - 20,126.58 |
| 39214 | Бусад үндсэн хөрөнгө | 206,458.06 | 223,108.06 |
| 39215 | Хуримтлагдсан элэгдэл | - 116,826.52 | - 131,426.75 |
| 393 | Биет бус хөрөнгө | 11,918.00 | 11,588.00 |
| 39301 | Програм хангамж | 2,977.00 | 1,650.00 |
| 39302 | Хуримтлагдсан элэгдэл | - 1,327.00 | - 330.00 |
| 39303 | Бусад биет бус хөрөнгө | 10,268.00 | 10,268.00 |
| III | НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II | 243,271.20 | 225,544.36 |
| V | ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН | 243,271.20 | 225,544.36 |
| 51 | Засгийн газрын хувь оролцоо | 243,271.20 | 225,544.36 |
| 511 | Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан | 371,440.12 | 371,440.12 |
| 51101 | Өмч: - төрийн | 371,440.12 | 371,440.12 |
| 512 | Хуримтлагдсан үр дүн | - 237,355.73 | - 255,082.57 |
| 5121 | Өмнөх үеийн үр дүн | - 237,355.73 | - 237,355.73 |
| 513 | Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү | 109,186.81 | 109,186.81 |
| VI | ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V | 243,271.20 | 225,544.36 |

### 2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

| Данс | Үзүүлэлт | Өмнөх он | Тайлант он |
|---|---|---|---|
| I | ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I) | 307,091.56 | 346,159.71 |
| 12 | ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО | 22,565.92 | 17,339.90 |
| 120 | Нийтлэг татварын бус орлого | 22,565.92 | 17,339.90 |
| 120017 | Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө | 20,727.02 | 16,449.90 |
| 120018 | Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал | 1,838.90 | 890.00 |
| 13 | ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО | 284,525.64 | 328,819.81 |
| 1310 | Улсын төвлөрсөн төсвөөс | 280,191.78 | 288,224.00 |
| 131001 | Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт | 279,891.70 | 288,224.00 |
| 131009 | Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих | 300.08 | - |
| 1311 | Нэмэлт санхүүжилтийн орлого | 4,333.86 | 40,595.81 |
| 131104 | Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө | 2,288.89 | 36,300.00 |
| 131105 | Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого | 2,044.97 | 4,295.81 |
| II | ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН | 327,651.00 | 363,546.55 |
| 21 | УРСГАЛ ЗАРДАЛ | 327,651.00 | 363,546.55 |
| 210 | БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ | 314,497.60 | 362,139.31 |
| 2101 | Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил | 207,860.83 | 206,200.89 |
| 210101 | Үндсэн цалин | 207,860.83 | 206,200.89 |
| 2102 | Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл | 26,261.68 | 27,859.30 |
| 210201 | Тэтгэврийн даатгал | 17,901.39 | 19,604.70 |
| 210202 | Тэтгэмжийн даатгал | 2,106.05 | 2,063.60 |
| 210203 | ҮОМШӨ-ний даатгал | 1,684.84 | 1,650.90 |
| 210204 | Ажилгүйдлийн даатгал | 415.40 | 412.80 |
| 210205 | Эрүүл мэндийн даатгал | 4,154.00 | 4,127.30 |
| 2103 | Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал | 8,204.41 | 25,987.79 |
| 210301 | Гэрэл, цахилгаан | 2,387.51 | 2,728.82 |
| 210302 | Түлш, халаалт | 5,816.90 | 23,258.97 |
| 2104 | Хангамж, бараа материалын зардал | 14,558.07 | 9,011.11 |
| 210401 | Бичиг хэрэг | 3,151.95 | 1,523.11 |
| 210402 | Тээвэр, шатахуун | 9,603.52 | 5,755.40 |
| 210403 | Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр | 1,802.60 | 1,732.60 |
| 2106 | Эд хогшил, урсгал засварын зардал | 1,430.75 | 5,094.30 |
| 210604 | Урсгал засвар | 1,430.75 | 5,094.30 |
| 2107 | Томилолт, зочны зардал | 2,586.60 | 1,606.00 |
| 210702 | Дотоод албан томилолт | 2,586.60 | 1,606.00 |
| 2108 | Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж | 4,590.91 | 2,668.19 |
| 210801 | Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж | 3,620.47 | 1,599.11 |
| 210802 | Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох | 232.10 | 232.10 |
| 210803 | Даатгалын үйлчилгээ | 288.89 | 469.10 |
| 210804 | Тээврийн хэрэгслийн татвар | 74.60 | 157.91 |
| 210805 | Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо | 33.00 | 33.00 |
| 210806 | Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ | 341.85 | 112.20 |
| 2109 | Бараа үйлчилгээний бусад зардал | 49,004.35 | 83,711.73 |
| 210901 | Бараа үйлчилгээний бусад зардал | 4,577.73 | 41,711.05 |
| 210902 | Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх | 303.40 | 330.34 |
| 210903 | Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол | 44,123.22 | 41,670.34 |
| 213 | УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ | 13,153.40 | 1,407.24 |
| 2132 | Бусад урсгал шилжүүлэг | 13,153.40 | - |
| 213207 | Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж | 13,153.40 | - |
| III | ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2) | - 20,559.44 | - 17,386.84 |
| V | НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4) | - 20,559.44 | - 17,726.84 |

## 2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

| Д/Д | Үзүүлэлт | Засгийн газрын сан | Дахин үнэлгээний нөөц | Хуримтлагдсан үр дүн | ЗГ-н хувь оролцооны дүн |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | 2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл | 371,440.12 | 109,186.81 | - 181,271.55 | 299,355.38 |
| 3 | Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл | 371,440.12 | 109,186.81 | - 216,557.39 | 264,069.55 |
| 10 | 2021 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл | 371,440.12 | 109,186.81 | - 237,355.73 | 243,271.20 |
| 19 | 2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл | 371,440.12 | 109,186.81 | - 255,082.57 | 225,544.36 |

## 2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

## 2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

| Д/Д | Үзүүлэлт | Төлөвлөгөө | Гүйцэтгэл | Зөрүү дүн | Харьцуулалт |
|---|---|---|---|---|---|
| | Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл | - | - | - | |
| 2 | НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН | 288,224.00 | 288,224.00 | - | 100 |
| 21 | УРСГАЛ ЗАРДАЛ | 288,224.00 | 283,175.70 | 5,048.30 | 98.25 |
| 210 | БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ | 288,224.00 | 282,767.96 | 5,456.04 | 98.11 |
| 2101 | Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил | 206,365.40 | 206,205.89 | 159.51 | 99.92 |
| 210101 | Үндсэн цалин | 187,621.00 | 187,461.49 | 159.51 | 99.91 |
| 210105 | Гэрээт ажлын хөлс | 18,744.40 | 18,744.40 | - | 100 |
| 2102 | Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл | 27,859.30 | 27,859.30 | - | 100 |
| 210201 | Тэтгэврийн даатгал | 19,604.70 | 19,604.70 | - | 100 |
| 210202 | Тэтгэмжийн даатгал | 2,063.60 | 2,063.60 | - | 100 |
| 210203 | ҮОМШӨ-ний даатгал | 1,650.90 | 1,650.90 | - | 100 |
| 210204 | Ажилгүйдлийн даатгал | 412.80 | 412.80 | - | 100 |
| 210205 | Эрүүл мэндийн даатгал | 4,127.30 | 4,127.30 | - | 100 |
| 2103 | Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал | 26,164.40 | 25,987.79 | 176.61 | 99.33 |
| 210301 | Гэрэл, цахилгаан | 2,895.60 | 2,728.82 | 166.78 | 94.24 |
| 210302 | Түлш, халаалт | 23,268.80 | 23,258.97 | 9.83 | 99.96 |
| 2104 | Хангамж, бараа материалын зардал | 9,081.40 | 8,953.31 | 128.09 | 98.59 |
| 210401 | Бичиг хэрэг | 1,523.20 | 1,523.11 | 0.09 | 99.99 |
| 210402 | Тээвэр, шатахуун | 5,755.40 | 5,755.40 | - | 100 |
| 210403 | Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр | 1,802.80 | 1,674.80 | 128.00 | 92.9 |
| 2105 | Нормативт зардал | - | - | - | |
| 2106 | Эд хогшил, урсгал засварын зардал | 5,094.30 | 2,880.40 | 2,213.90 | 56.54 |
| 210604 | Урсгал засвар | 5,094.30 | 2,880.40 | 2,213.90 | 56.54 |
| 2107 | Томилолт, зочны зардал | 1,410.00 | 1,410.00 | - | 100 |
| 210702 | Дотоод албан томилолт | 1,410.00 | 1,410.00 | - | 100 |
| 2108 | Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж | 3,445.80 | 2,269.08 | 1,176.72 | 65.85 |
| 210801 | Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж | 2,376.60 | 1,200.00 | 1,176.60 | 50.49 |
| 210802 | Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох | 232.10 | 232.10 | - | 100 |
| 210803 | Даатгалын үйлчилгээ | 469.10 | 469.10 | - | 100 |
| 210804 | Тээврийн хэрэгслийн татвар | 158.00 | 157.91 | 0.09 | 99.94 |
| 210805 | Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо | 33.00 | 33.00 | - | 100 |
| 210806 | Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ | 112.20 | 112.20 | - | 100 |
| 210807 | Газрын төлбөр | 64.80 | 64.77 | 0.03 | 99.96 |
| 2109 | Бараа үйлчилгээний бусад зардал | 8,803.40 | 7,202.19 | 1,601.21 | 81.81 |
| 210901 | Бараа үйлчилгээний бусад зардал | 8,500.00 | 6,898.85 | 1,601.15 | 81.16 |
| 210902 | Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх | 303.40 | 303.34 | 0.06 | 99.98 |
| 213 | УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ | - | 407.74 | - 407.74 | |
| 2132 | Бусад урсгал шилжүүлэг | - | - | - | |
| 2133 | Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг | - | 407.74 | - 407.74 | |
| 213303 | Төвлөрүүлэх шилжүүлэг | - | 407.74 | - 407.74 | |
| 22 | ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ | - | 5,048.30 | - 5,048.30 | |
| | Дотоод эх үүсвэрээр | - | 5,048.30 | - 5,048.30 | |
| 223001 | Бусад хөрөнгө | - | 5,048.30 | - 5,048.30 | |
| 1 | ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР | 288,224.00 | 288,224.00 | - | 100 |
| 131 | УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ | 277,646.80 | 288,224.00 | - 10,577.20 | 103.81 |
| 131001 | Улсын төсвөөс санхүүжих | 277,646.80 | 288,224.00 | - 10,577.20 | 103.81 |
| 132 | ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ | - | - | - | |
| 120004 | ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС | 10,577.20 | - | 10,577.20 | |
| 1200043 | Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих | 10,577.20 | - | 10,577.20 | |
| 124 | БУСАД ЭХ ҮҮСВЭР | - | - | - | - |
| | Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл | - | - | - | - |
| | Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл | - | - | - | - |

## 2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

| Д/Д | Үзүүлэлт | Төлөвлөгөө | Гүйцэтгэл | Зөрүү дүн |
|---|---|---|---|---|
| 2 | НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН | 0 | 40,595.81 | - 40,595.81 |
| 21 | УРСГАЛ ЗАРДАЛ | 0 | 38,584.31 | - 38,584.31 |
| 210 | БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ | 0 | 37,584.81 | - 37,584.81 |
| 2107 | Томилолт, зочны зардал | 0 | 196.00 | - 196.00 |
| 210702 | Дотоод албан томилолт | 0 | 196.00 | - 196.00 |
| 2108 | Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж | 0 | 496.21 | - 496.21 |
| 210801 | Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж | 0 | 496.21 | - 496.21 |
| 2109 | Бараа үйлчилгээний бусад зардал | 0 | 36,892.60 | - 36,892.60 |
| 210901 | Бараа үйлчилгээний бусад зардал | 0 | 36,892.60 | - 36,892.60 |
| 213 | УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ | 0 | 999.50 | - 999.50 |
| | Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг | 0 | 999.50 | - 999.50 |
| 22 | ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ | 0 | 2,011.50 | - 2,011.50 |
| | Дотоод эх үүсвэрээр | 0 | 2,011.50 | - 2,011.50 |
| 223001 | Бусад хөрөнгө | 0 | 2,011.50 | - 2,011.50 |
| 1 | ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР | 0 | 40,595.81 | - 40,595.81 |
| 1311 | Нэмэлт санхүүжилтийн орлого | 0 | 40,595.81 | - 40,595.81 |
| 131104 | Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө | 0 | 36,300.00 | - 36,300.00 |
| 131105 | Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого | 0 | 4,295.81 | - 4,295.81 |

# 3. Аудитын тайлан

## 3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Цагаанхайрхан сумын ЗДТГ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд нягтлан бодох бүртгэл,тайлагнал, худалдан авалт, арвилан хэмнэлт зэрэгтэй холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын ахлах аудитор Д.Оюунжаргал, ахлах аудитор Г.Заяа нар гүйцэтгэж, хяналтыг газрын захирал, тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Ундраа хэрэгжүүлсэн.

Цагаанхайрхан сумын ЗДТГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газарт 2022 оны 01 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 3/20 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

## 3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Цагаанхайрхан сумын ЗДТГ нь “Оновчтой бодлого зохицуулалтаар хангах замаар сумынхаа хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх, төрийн үйлчилгээг түргэн шуурхай чанартай хүргэх” гэсэн зорилго тавин ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна.

Тус байгууллага нь Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг болон дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх журам, заавар зэргийг боловсруулж мөрдөөгүй

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитороос шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

### 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Цагаанхайрхан сумын ЗДТГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

### 3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт орлогыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн МГТ-ийн нийт орлого 328,819.8 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 3,288.2 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын (60-80 хувиар) буюу 2,301.7 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

### 3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

/мянган төгрөг/

| Үзүүлэлт | Эхний үлдэгдэл | Эцсийн үлдэгдэл | Өөрчлөлт |
|---|---|---|---|
| Б | 1 | 2 | 3=2-1 |
| Авлага | | 5,0 | 5,0 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| Бараа материал | 8,726.5 | 9,155.3 | 428.8 |
| Үндсэн хөрөнгө | 234,544.7 | 216,384.0 | -18,160.7 |
| **Нийт хөрөнгө** | 243,271.2 | 225,544.4 | -17,726.8 |
| Өр төлбөр | 0,00 | 0,00 | - |
| Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/ | 243,271.2 | 225,544.4 | -17,726.8 |
| **Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн** | 243,271.2 | 225,544.4 | -17,726.8 |

Авлага дансны үлдэгдэл 5,0 мянган төгрөгөөр, бараа материалын дансны үлдэгдэл 428.8 мянган төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 17,726.8 мянган төгрөгөөр буурсан нь элэгдлийн зардалтай холбоотой.

Тайлант оны эхэнд болон эцэст өргүй ажилласан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 225,544.4 мянган төгрөг болж буурсан нь тайлант үеийн үр дүн буурсантай холбоотой байна.

### 3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

#### 3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 288,224.0 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 288,224.0 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

#### 3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 288,224.0 мянган төгрөгийн, нэмэлт санхүүжилтээр 40,595.8 мянган төгрөгийн, дээд шатны төсвийн захирагчаас гүүрийн санхүүжилтэд 36,300,0 мянган төгрөгийн, өөрийн орлогоор 4,295.8 мянган төгрөгийн нийт 328,819.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 321,760.0 мянган төгрөгийг зарцуулж, 1,407.2 мянган төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

#### 3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд нийт 40,595.8 мянган төгрөгийн нэмэлт санхүүжилтийн орлогыг бүрдүүлсэн.

Нэмэлт орлогоос 39,596.3 мянган төгрөгийг бараа үйлчилгээний зардалд зарцуулж, 999,5 мянган төгрөгийг буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

### 3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Онцолсон болон бусад асуудал гараагүй.

### 3.8 Аудитын гол асуудал

Батлагдсан төсөвгүй үндсэн хөрөнгө худалдан авахгүй байх

### 3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

ЗДТГ-ын дарга нь нэмэлт санхүүжилтээр аймгийн ОНХС-аас гүүрийн санхүүжилт авч зарцуулсан 36,300.0 мянган төгрөг байгаа нь ОНХС-ийн журамд нийцэхгүй байна.

#### 3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 149 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 148 мэдээлэл, хугацаа хоцроосон 1 мэдээлэл байна.

#### 3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжиийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

### 3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 5 заалт бүхий 39.8 сая төгрөгийн зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлэн ажиллаж биелэлтийг 2021.05.28-ны өдрийн №3/194 тоотоор ирүүлсэн байна.

### 3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Сангийн сайдын 2021 оны 10 сарыг 29-ны өдрийн 190 тоот тушаалаар батлагдсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал, ашиглах заавар"-ын хэрэгжилт

Хэмнэгдсэн болон давсан орлогын зарцуулалтад анхаарч ажиллах,

## 4. Аудитын илрүүлэлт

### 4.1 Залруулсан алдаа

байхгүй

### 4.2 Төлбөрийн акт тогтоогоогүй

### 4.3 Албан шаардлага

Аудитаар нийт 7,0 сая төгрөгийн алдаа зөрчлийг илрүүлэн албан шаардлага хүргүүлж ажиллаа.

### 4.4 Зөвлөмж

- ✓ *өгөгдөөгүй*

Аудитаар өгсөн албан шаардлагын биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 06 дугаар сарын 15 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

**5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл**

/сая төгрөгөөр/

| д/д | Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр | Нийт алдаа, зөрчлийн | | Үүнээс | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | Залруулга | | Төлбөрийн акт | | Албан шаардлага | | Зөвлөмж | |
| | | Тоо | Дүн | Тоо | Дүн | Тоо | Дүн | Тоо | Дүн | Тоо | Дүн |
| 1. | Цагаанхайрхан сумын ЗДТГ | 1 | 7.0 | | | | | 1 | 7.0 | | |